

Den høyere påtalemyndighet
Riksadvokaten
postmottak.riks@riksadvokaten.no

Dette brevet sendes kun med e-post.

Vår ref.
25/697 - 2

Deres ref

Dato
26.03.2025

Bekymring om prioriteringer i Riksadvokatens rundskriv 1/2025 - hatkriminalitet

Hatkrimnettverket ved Antirasistisk Senter, Den Nasjonale Støttegruppen etter 22. juli, FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Mikkel Berg-Nordlie, seniorforsker ved NIBR-OsloMet, MiRA-Senteret, Norges Handikapforbund, Samerådets Suodji/Suodje/Suaja-prosjekt, Skeiv Verden, Stopp Diskrimineringen og Stopp hatprat, og Likestillings- og diskrimineringsombudet, ønsker med dette brevet å uttrykke vår store bekymring over formuleringene i årets rundskriv om prioriteringer for straffesaksbehandlingen i politiet og påtalemyndigheten.

- Vi ber om at misforståelser som har oppstått som følge av denne endringen, rettes opp gjennom en justering av årets rundskriv, hvor hatkrim eksplisitt fremgår av prioriteringene til Riksadvokaten.
- Vi ber om et møte for å drøfte denne saken videre og ser frem til en snarlig avklaring.

Om hatkrimnettverket

Hatkrimnettverket er et nettverk av organisasjoner som jobber mot hatytringer og hatkriminalitet. Nettverket koordineres av Likestillings- og diskrimineringsombudet og er en felles arena for erfaringsutveksling, innsikt i ny kunnskap og koordinering av arbeidet på feltet.

Utelatelsen av hatkriminalitet i prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2025

Av Riksadvokatens rundskriv fremgår det at «de alvorligste kriminalitetstruslene i samfunnet i stor grad har vært stabile over tid». Samtidig viser politiets hatkrimrapport en økning i anmeldte hatkrimsaker på 74 prosent nasjonalt i perioden 2018 til 2023. Politiet påpeker også at det er grunn til å tro at det er mørketall. En betraktelig økning i hatkriminalitet krever økt og styrket innsats mot hatkrim, og området bør derfor prioriteres tydelig i Riksadvokatens rundskriv som angir hvilke områder som skal styrkes.

Videre henvises det i rundskrivet til at innsatsen på tidligere prioriterte saksfelt skal være «adekvat», men dette gir ikke en tydelig forsikring om at hatkrim som et saksfelt forblir en prioritet. Dette bidrar etter vår erfaring til forvirring både for sivilsamfunnet og internt i politiet. Vi vet at Riksadvokatens rundskriv vil være bestemmende for hvilke type saker politiet og påtalemyndigheten vil prioritere først. Nettverket savner også en grundig forklaring på hvorfor innretningen i rundskrivet er endret i 2025.

Nettverksmedlemmene er regelmessig i kontakt med ofre for hatkriminalitet som opplever at deres anmeldelser blir henlagt. Henleggelser, eskalering av hatkriminalitet, og nå endringer av årets rundskriv om politiets prioriteringer, kan oppleves som en form for legitimering av hatytringer og hatkriminalitet. Slike saker er ofte i nedre sjikt av hva som er straffbart, og nettverket er bekymret for at resultatet vil bli enda flere henleggelser og mindre bruk av politiets ressurser til å etterforske og straffeforfølge disse sakene.

Hatkriminalitet utgjør en alvorlig trussel mot enkeltindivider og samfunnets trygghet. Lav tillit til politiet er en av årsakene til lav rapportering hos ofrene for hatkriminalitet. Signalet det nye rundskrivet sender, vil kunne føre til at tillit bygget opp over flere år forsvinner. Det er derfor avgjørende at denne typen kriminalitet forblir eksplisitt prioritert, og nevnt som et område hvor innsatsen styrkes. Dette hensynet opplever vi at årets rundskriv, slik det er formulert i dag, ikke ivaretar.

Påstanden om at trusselen har vært stabil over tid, undergraver innsikten fra politiets eget fagmiljø dokumentert gjennom årlige rapporter og innsats over flere år. Bekjempelsen av hatkriminalitet er et sentralt tiltak i samtlige av myndighetenes handlingsplaner på diskrimineringsfeltet. Dette viser nødvendigheten av fortsatt

prioritering og styrking av hatkriminalitet som et område. Vi ber om at Riksadvokaten anerkjenner denne innsikten.

Avslutningsvis ber vi om at misforståelser som har oppstått som følge av denne endringen, rettes opp gjennom en justering av årets rundskriv, hvor hatkrim eksplisitt fremgår av prioriteringene til Riksadvokaten.

Vi ber om et møte for å drøfte denne saken videre og ser frem til en snarlig avklaring.

Svar på dette brevet sendes til post@ldo.no. Likestillings- og diskrimineringsombudet ved Helene Falch koordinerer videre oppfølging.

Med vennlig hilsen

Hatkrimnettverket, ved

- Antirasistisk Senter
- Den Nasjonale Støttegruppen etter 22. juli
- FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold
- Mikkel Berg-Nordlie, seniorforsker ved NIBR-OsloMet
- MiRA-Senteret
- Norges Handikapforbund
- Samerådets Suodji/Suodje/Suaja-prosjekt
- Skeiv Verden
- Stopp Diskrimineringen
- Stopp hatprat

og Likestillings- og diskrimineringsombudet, ved

Bjørn Erik Thon

likestillings- og diskrimineringsombud

Helene Julie Falch
seniorrådgiver